

EURÓPSKA ÚNIA

EURÓPSKY PARLAMENT

RADA

V Štrasburgu 27. novembra 2024
(OR. en)

2023/0237(COD)
LEX 2410

PE-CONS 65/1/24
REV 1

STATIS 37
ECOFIN 294
CODEC 747

**NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, KTORÝM SA MENÍ NARIADENIE
(ES) Č. 223/2009 O EURÓPSKEJ ŠTATISTIKE**

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2024/...

z 27. novembra 2024,

ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 223/2009 o európskej štatistike

(Text s významom pre EHP a Švajčiarsko)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 338 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskej centrálnej banky¹,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom²,

¹ Ú. v. EÚ C, C/2023/1032, 20.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1032/oj>.

² Pozícia Európskeho parlamentu z 13. marca 2024 (zatiaľ neuvverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 5. novembra 2024.

keďže:

- (1) V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009³ sa stanovuje právny rámec na úrovni Únie pre rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky.
- (2) Nariadenie (ES) č. 223/2009 bolo zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/759⁴ s cieľom ďalej posilniť riadenie Európskeho štatistického systému (ďalej len „ESS“), a najmä jeho odbornú nezávislosť. Toto posilnené riadenie sa osvedčilo ako účinné.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 z 11. marca 2009 o európskej štatistike a o zrušení nariadenia (ES, Euratom) č. 1101/2008 o prenose dôverných štatistických údajov Štatistickému úradu Európskych spoločenstiev, nariadenia Rady (ES) č. 322/97 o štatistike Spoločenstva a rozhodnutia Rady 89/382/EHS, Euratom o založení Výboru pre štatistické programy Európskych spoločenstiev (Ú. v. EÚ L 87, 31.3.2009, s. 164).

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/759 z 29. apríla 2015, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 223/2009 o európskej štatistike (Ú. v. EÚ L 123, 19.5.2015, s. 90).

- (3) Európske poradné grémium pre riadenie v oblasti štatistiky (ďalej len „ESGAB“) uverejnilo 6. marca 2023 svoju výročnú správu za rok 2022. Ako sa v nej uvádza, zabezpečenie odbornej nezávislosti má zásadný význam pre poskytovanie objektívnych a nestranných európskych štatistík a pre budovanie dôvery verejnosti v rozhodnutia a politiky, ktoré z nich vychádzajú. Členské štáty a Komisia preto majú dodržiavať medzinárodné osvedčené postupy, pokiaľ ide o výber, vymenúvanie a odvolávanie vedúcich národných štatistických úradov a generálneho riaditeľa Komisie (Eurostatu) na základe jasných odborných kritérií, ako je odborná reputácia a vysoká úroveň spôsobilosti v oblasti štatistiky. Dôvody predčasného ukončenia zmluvy nemajú ohroziť odbornú nezávislosť, mali by byť riadne odôvodnené, špecifikované a náležite oznámené, pričom by sa mali rešpektovať práva dotknutej osoby. Komisia (Eurostat) má navyše ESGAB informovať o všetkých svojich vážnych obavách týkajúcich sa vykonávania Kódexu postupov pre európsku štatistiku vzhľadom na dôležitú úlohu ESGAB ako orgánu Únie, ktorý je poverený poskytovať nezávislé posúdenia vykonávania Kódexu postupov pre európsku štatistiku zo strany ESS a poradenstvo o posilňovaní dôvery používateľov v európsku štatistiku.
- (4) Digitálna transformácia priniesla radikálne odlišné podmienky a vytvorila nové prostredie s novými potrebami v oblasti európskej štatistiky. Okrem toho v súvislosti s nedávnymi humanitárnymi a politickými udalosťami, ako sú pandémie ochorenia COVID-19, energetická kríza a kríza spôsobená rastom životných nákladov, ktoré vyvolala útočná vojna Ruska proti Ukrajine, sa zvýšil dopyt po včasnejšej a podrobnejšej európskej štatistike s väčšou periodicitou, ktorá je potrebná na podporu rozhodovania Únie a zabezpečenie najlepšej možnej reakcie Únie na krízy, aj s ňou súvisiace očakávania.

- (5) Môžu nastať krízové situácie, v ktorých je s cieľom reagovať na naliehavé politické potreby nevyhnutná včasná a inovatívna európska štatistika. Napríklad, nedostatok včasných údajov o ziskoch jednotiek a ziskoch podnikov bráni tvorcom politík v ich úsilí komplexne posúdiť otázku prudkého nárastu cien v čase, keď sa vykonáva výskum o dôsledkoch politík podnikov ako možného faktora inflácie. Preto je zásadne dôležité stanoviť postupy reakcie na naliehavé potreby politík v oblasti európskej štatistiky.
- (6) V záujme riešenia čoraz väčšieho dopytu a očakávaní týkajúcich sa včasnejšej a podrobnejšej európskej štatistiky s väčšou periodicitou, ako aj rýchlejšej a koordinovanejšej reakcie ESS na naliehavé štatistické požiadavky v čase krízy je potrebné nariadenie (ES) č. 223/2009 zmeniť. Účelom tohto pozmeňujúceho nariadenia je zabezpečiť, aby európska štatistika zostala relevantná tým, že sa zohľadnia meniace sa a náročnejšie požiadavky používateľov, najmä plným využitím potenciálu digitálnych zdrojov údajov a technológií a umožnením ich používania na účely európskej štatistiky, zvýšením agility ESS a jeho schopnosti účinne a rýchlo reagovať na krízy, umožnením zdieľania údajov a posilnením koordinácie medzi partnermi ESS.
- (7) S cieľom zohľadniť súčasnú realitu a digitálne prostredie, v ktorom ESS funguje, by sa do nariadenia (ES) č. 223/2009 malo zaviesť nové alebo aktualizované vymedzenie pojmov, aby sa objasnili pojmy „údaje“, „metaúdaje“, „držiteľ údajov“, „zdroj údajov“, „prístup k údajom“ a „použitie na štatistické účely“.

- (8) Nedávne udalosti, ako sú pandémie ochorenia COVID-19, energetická kríza a kríza spôsobená rastom životných nákladov, ktoré vyvolala útočná vojna Ruska proti Ukrajine, ukázali, že dostupnosť včasnej, spoľahlivej a porovnateľnej európskej štatistiky má z hľadiska účinnosti reakcie subjektov verejného sektora na núdzové situácie zásadný význam. ESS by preto mal mať možnosť urýchlene iniciovať koordinované opatrenia, ak sa objavia naliehavé potreby údajov a štatistiky nad rámec pravidelného plánovania, najmä v čase krízy uznannej právnymi aktmi Únie, ako sú vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2018/1993⁵, rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ⁶, nariadenie Rady (EÚ) 2016/369⁷, nariadenie Rady (EÚ) 2022/2372⁸ a nariadenie, ktorým sa stanovuje rámec opatrení týkajúcich sa núdzových situácií na vnútornom trhu a odolnosti vnútorného trhu (akt o núdzovej situácii na vnútornom trhu a jeho odolnosti). V takejto situácii by držiteľ údajov mal na požiadanie sprístupniť údaje národnému štatistickému úradu alebo Komisii (Eurostatu), ak uvedený národný štatistický úrad alebo Komisia (Eurostat) v súlade s pravidlami stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2854⁹ preukážu výnimočnú potrebu použiť požadované údaje. Komisia (Eurostat) by mala mať možnosť prijať naliehavé štatistické opatrenia v úzkej spolupráci s Výborom pre Európsky štatistický systém (ďalej len „Výbor pre ESS“). Národné štatistické úrady a iné vnútroštátne orgány zodpovedné za rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky (ďalej len „iné vnútroštátne orgány“) by mali mať možnosť dobrovoľne sa podieľať na takýchto opatreniach.

⁵ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2018/1993 z 11. decembra 2018 o dojednaniach EÚ o integrovanej politickej reakcii na krízu (Ú. v. EÚ L 320, 17.12.2018, s. 28).

⁶ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ zo 17. decembra 2013 o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 924).

⁷ Nariadenie Rady (EÚ) 2016/369 z 15. marca 2016 o poskytovaní núdzovej podpory v rámci Únie (Ú. v. EÚ L 70, 16.3.2016, s. 1).

⁸ Nariadenie Rady (EÚ) 2022/2372 z 24. októbra 2022 o rámci opatrení na zabezpečenie dodávok prostriedkov zdravotníckych protiopatrení dôležitých v krízovej situácii v prípade núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie (Ú. v. EÚ L 314, 6.12.2022, s. 64).

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2854 z 13. decembra 2023 o harmonizovaných pravidlách týkajúcich sa spravodlivého prístupu k údajom a ich používania, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/2394 a smernica (EÚ) 2020/1828 (akt o údajoch) (Ú. v. EÚ L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj>).

- (9) Prístup k novým zdrojom údajov vrátane veľkých dát, ktoré vznikajú z digitálnych služieb a internetu vecí (IoT), a ich používanie sa stáva nevyhnutným predpokladom na efektívnejšiu a menej nákladnú tvorbu včasnej a dostatočne podrobnej európskej štatistiky s vhodnou periodicitou. Takéto nové zdroje údajov takisto významne prispievajú k budovaniu štatistických opôr výberu na účely ESS. Preto by sa mal zabezpečiť prístup k novým zdrojom údajov vo všeobecnosti, a najmä k údajom v súkromnej držbe na účely rozvoja a tvorby európskej oficiálnej štatistiky na udržateľnom základe a v súlade so spravodlivými, jasnými, predvídateľnými a primeranými pravidlami na základe rámca Únie v oblasti základných práv. Prístup k údajom v súkromnej držbe by sa mal zabezpečiť v súlade so zásadou efektívnosti vynaložených nákladov a nemá viesť k nadmernému zaťaženiu hospodárskych subjektov, ako je stanovené v článku 338 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“).
- (10) Pojem „údaje v súkromnej držbe“ sa vzťahuje na obrovské množstvo údajov v držbe súkromných subjektov, ktoré boli získané v dôsledku ich činnosti a ktoré by štatistické orgány mohli použiť na tvorbu oficiálnej štatistiky. Okrem iného môžu zahŕňať aj údaje v držbe organizácií občianskej spoločnosti. Takéto údaje môžu mať zásadný význam pre doplnenie oficiálnych štatistík a monitorovanie hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho pokroku, a najmä pokroku v súvislosti s cieľmi udržateľného rozvoja Organizácie Spojených národov. Používanie takýchto údajov by sa preto malo silne podporovať.
- (11) O prístup k novým zdrojom údajov, najmä k údajom v súkromnej držbe, ESS dlhodobo žiadal, ako napríklad v pozičnom dokumente ESS o prístupe k údajom v súkromnej držbe, ktoré sú vo verejnom záujme („Position Paper on access to privately held data which are of public interest“) z novembra 2017, a pozičnom dokumente ESS o budúcom návrhu aktu o údajoch („Position Paper on the future Data Act proposal“) z júna 2021.

- (12) Použitie údajov v súkromnej držbe a iných nových zdrojov údajov by malo podliehať prísnyim právnym, technickým a procesným zárukám a ochranným opatreniam vrátane zachovania vysokej úrovne bezpečnosti, dôvernosti a rešpektovania súkromia, ako je už zakotvené v nariadení (ES) č. 223/2009. Prístup k údajom v súkromnej držbe by mali mať len národné štatistické úrady, ktoré konajú vo vlastnom mene alebo v mene iných vnútroštátnych orgánov ESS, a Komisia (Eurostat). Požadované údaje by mali byť nevyhnutne potrebné na rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky a štatistiky v procese rozvoja. Takéto údaje v súkromnej držbe by mali byť pseudonymizované v súlade s článkom 89 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679¹⁰ a článku 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725¹¹.

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

¹¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

- (13) Žiadosti národných štatistických úradov alebo Komisie (Eurostatu) o údaje v súkromnej držbe by mali byť transparentné a primerané z hľadiska rozsahu a úrovne podrobnosti. V tejto súvislosti treba špecifikovať a vysvetliť účel žiadosti, zamýšľané použitie požadovaných údajov, periodicitu a lehoty, v ktorých by sa údaje mali sprístupňovať, ako aj operačné podmienky týkajúce sa ich sprístupnenia. Žiadnym spracúvaním údajov v súvislosti s takýmito žiadosťami o údaje by nemala byť dotknutá smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES¹², nariadenie (EÚ) 2016/679 a nariadenie (EÚ) 2018/1725 v závislosti od jednotlivých prípadov. Keďže oficiálne štatistiky sú verejným statkom, prístup k údajom by mal byť bezplatný. Ak o údaje žiada národný štatistický úrad, členské štáty môžu súkromnému držiteľovi údajov poskytnúť náhradu, ktorá je obmedzená na službu spracovania podľa požadovaných špecifikácií, okrem prípadu, keď vnútroštátne právo neumožňuje národným štatistickým úradom alebo iným vnútroštátnym orgánom poskytnúť držiteľom údajov náhradu. Ak o údaje žiada Komisia (Eurostat), mala by súkromnému držiteľovi údajov navrhnúť primeranú náhradu, ktorá je obmedzená na konkrétnu službu spracovania podľa požadovaných špecifikácií.

¹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúca sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37).

- (14) Po podaní žiadostí o údaje v súkromnej držbe by národný štatistický úrad alebo Komisia (Eurostat) mali vyzvať súkromného držiteľa údajov na dialóg s cieľom určiť konkrétne parametre žiadostí o údaje a iné osobitné podmienky vrátane toho, ako sa údaje sprístupnia, ako aj všetky organizačné a technické opatrenia na ochranu dôvernosti údajov a obchodných tajomstiev s cieľom dohodnúť sa na týchto aspektoch. Ak sa do troch mesiacov nedohodnú alebo ak súkromný držiteľ údajov nedodrží dohodu, národný štatistický úrad by mal mať možnosť podať súkromnému držiteľovi údajov druhú žiadosť o sprístupnenie údajov. Ak súkromný držiteľ údajov úmyselne alebo z nedbanlivosti nezašle údaje v stanovenej lehote alebo zašle nesprávne, neúplné alebo zavádzajúce údaje, členský štát alebo Komisia by mali prijať opatrenia na presadzovanie vrátane možnosti uložiť sankcie, ktoré by mali byť účinné, primerané a odrádzajúce, pričom sa vzhľadom na sledovaný verejný záujem zohľadní povaha, závažnosť, opakovanie a trvanie porušenia. Mali by sa stanoviť maximálne sumy sankcií prijatých Komisiou. Komisia môže vydať usmernenia k výpočtu pokút. V súlade so ZFEÚ všetky rozhodnutia prijaté Komisiou podľa tohto pozmeňujúceho nariadenia podliehajú preskúmaniu Súdny dvorom Európskej únie. Súdny dvor Európskej únie by mal mať v súlade s článkom 261 ZFEÚ neobmedzenú právomoc, pokiaľ ide o pokuty uložené Komisiou.
- (15) Mala by sa podporovať ďalšia integrácia štatistiky a geopriestorových informácií s cieľom umožniť efektívnejšie využívanie zdrojov a lepšiu integráciu údajov rôznymi verejnými organizáciami, vytvárať nové štatistické výstupy, ako je priestorová analýza, a zlepšiť vizualizáciu a šírenie údajov. Takáto ďalšia integrácia by podporila rozhodovanie a monitorovanie politických cieľov na úrovni Únie aj na vnútroštátnej úrovni.

- (16) Komisia (Eurostat), národné štatistické úrady a ďalšie vnútroštátne orgány by sa mali usilovať o poskytnutie prístupu k svojim databázam, podporným metaúdajom a inej dokumentácii relevantnej na posúdenie kvality pomocou aktuálnych a ľahko použiteľných technológií.
- (17) Európsku štatistiku rozvíja, tvorí a šíri aj Európsky systém centrálnych bánk (ďalej len „ESCB“), avšak podľa osobitného právneho rámca odrážajúceho riadiacu štruktúru ESBC. V súlade s článkom 338 ods. 1 ZFEÚ a článkom 5 Protokolu č. 4 o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky je potrebná úzka spolupráca a náležitá koordinácia medzi ESS a ESCB, najmä na podporu výmeny údajov medzi týmito dvoma systémami výlučne na štatistické účely. Okrem toho by sa nariadenie (ES) č. 223/2009 malo uplatňovať bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie Rady (ES) č. 2533/98¹³.
- (18) Výmena dôverných údajov prispieva k vyššej kvalite európskej štatistiky. ESS aktívne pracuje na ďalšom rozvoji takejto výmeny údajov, a to aj tým, že prenos dôverných údajov ustanovuje v rôznych odvetvových právnych predpisoch. V tomto úsilí by sa malo pokračovať. Vzájomná výmena dôverných údajov by sa mala umožniť tak v rámci ESS, ako aj medzi ESS a ESCB, ak je to potrebné na efektívny rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky alebo zvýšenie kvality európskej štatistiky. Ak sa dôverné údaje zasielajú Komisii (Eurostatu), mal by sa vyžadovať súhlas národného štatistického úradu alebo iného vnútroštátneho orgánu, ktorý tieto údaje poskytol.

¹³ Nariadenie Rady (ES) č. 2533/98 z 23. novembra 1998 o zbere štatistických informácií Európskou centrálnou bankou (Ú. v. ES L 318, 27.11.1998, s. 8).

- (19) Treba zabezpečiť, aby vnútroštátne verejné a poloverejné subjekty zodpovedné za administratívne zdroje údajov, databázy, systémy interoperability alebo údaje, ktoré sú relevantné pre rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky, umožnili národným štatistickým úradom a iným vnútroštátnym orgánom bezplatný prístup k týmto údajom, ich použitie a integráciu, a to včas a s dostatočnou periodicitou na účely rozvoja, tvorby a šírenia európskej štatistiky. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby bolo možné vybudovať štatistické opory výberu na základe relevantných administratívnych údajov poskytnutých národnými štatistickými úradmi a inými vnútroštátnymi orgánmi.
- (20) Malo by sa ďalej podporovať používanie štatistiky z viacerých zdrojov, a to štatistiky, ktorá sa rozvíja alebo zostavuje na základe rôznych zdrojov údajov, a to aj prostredníctvom modelovacích techník a iných štatistických metód alebo inovatívnych prístupov.
- (21) Ak činnosti, ktoré sa majú vykonať podľa nariadenia (ES) č. 223/2009, zahŕňajú spracúvanie osobných údajov na účely oficiálnych štatistík v súlade s mandátom udeleným štatistickým úradom na vyžiadanie osobných údajov podľa špecifického metodického opisu každého štatistického produktu, takéto spracúvanie by malo byť v súlade s príslušným právom Únie o ochrane osobných údajov, konkrétne s nariadeniami (EÚ) 2016/679 a (EÚ) 2018/1725. V súlade so zásadami stanovenými v týchto nariadeniach by sa na takéto spracúvanie mali vzťahovať primerané záruky, pokiaľ ide o práva a slobody dotknutej osoby. Uvedenými zárukami by sa malo zaistiť zavedenie technických a organizačných opatrení, najmä s cieľom zabezpečiť dodržiavanie zásady minimalizácie údajov. Uvedené opatrenia by mohli zahŕňať pseudonymizáciu.

- (22) Na spracúvanie osobných údajov národnými štatistickými úradmi a inými vnútroštátnymi orgánmi na účely oficiálnych štatistík, ktoré sa považuje za spracúvanie vo verejnom záujme, by sa mali vzťahovať výnimky a malo by byť predmetom primeraných záruk v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679. Napríklad ďalšie spracúvanie osobných údajov na štatistické účely by sa nemalo považovať za nezlučiteľné s pôvodnými účelmi, na ktoré boli zozbierané. Osobné údaje spracúvané na štatistické účely vo verejnom záujme sú dôvernými údajmi, a preto sa na ne vzťahuje zásada štatistickej dôvernosti. To znamená, že by sa mali používať len na štatistické účely a nikdy by sa nemali použiť v súvislosti s podpornými opatreniami alebo rozhodnutiami týkajúcimi sa akejkoľvek konkrétnej fyzickej osoby. Osobitné záruky, ktoré by sa mali uplatňovať, ak sa pri zdieľaní údajov podľa nariadenia (ES) č. 223/2009 vyžaduje spracúvanie osobných údajov, v tejto súvislosti zahŕňajú technické a organizačné opatrenia, ako sú technológie na zvyšovanie súkromia, a dodržiavanie zásady obmedzenia účelu, minimalizácie údajov, minimalizácie uchovávaní a integrity a dôvernosti, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2016/679 a nariadení (EÚ) 2018/1725 a ďalej spresňuje v Kódexe postupov pre európsku štatistiku. V tejto súvislosti by sa technológie na zvyšovanie súkromia, ktoré sú špeciálne navrhnuté na vykonávanie týchto zásad, mali používať na zdieľanie údajov. Podľa článku 89 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2016/679 by sa vnútroštátnym právom mali udeľovať výnimky v prípade rozvoja, tvorby a šírenia európskej štatistiky národnými štatistickými úradmi a inými vnútroštátnymi orgánmi, a to na základe záruk, ktoré sa v nich stanovujú.

- (23) Aby bolo možné byť lídrom pri postupnej integrácii nových technológií a nových poznatkov, a tým zabezpečiť nepretržitú relevantnosť európskej štatistiky, by sa mali stanoviť pravidlá, na základe ktorých by ESS v rámci spoločného úsilia mohol rozvíjať štatistiku v súlade s potrebami používateľa v určitých oblastiach vo forme štatistiky v procese rozvoja alebo experimentálnej štatistiky s cieľom integrovať ju do pravidelnej tvorby európskej štatistiky. Aj keď takáto štatistika nemusí nevyhnutne spĺňať všetky kritériá kvality stanovené v článku 12 ods. 1 nariadenia (ES) č. 223/2009, mala by sa považovať za európsku štatistiku. Zverejnenie štatistiky v procese rozvoja alebo experimentálnej štatistiky by mali sprevádzať transparentné informácie o ich kvalite.
- (24) Národné štatistické úrady by mali v snahe inovovať a rozvíjať nové štatistické výstupy v čo najväčšej miere zohľadňovať potreby používateľov vyjadrené najmä prostredníctvom vnútroštátnych rád používateľov štatistiky alebo iných vhodných orgánov. Na úrovni Únie má Komisia informovať Európsky poradný výbor pre štatistiku (ďalej len „ESAC“) zriadený rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 234/2008/ES¹⁴ ako hlavný orgán Únie zastupujúci používateľov, respondentov a tvorcov európskej štatistiky o tom, ako zohľadnila stanoviská ESAC, najmä pokiaľ ide o rozvoj novej európskej štatistiky.

¹⁴ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 234/2008/ES z 11. marca 2008, ktorým sa zriaďuje Európsky poradný výbor pre štatistiku, a ktorým sa zrušuje rozhodnutie Rady 91/116/EHS (Ú. v. EÚ L 73, 15.3.2008, s. 13).

- (25) S cieľom udržať krok s najnovšími akademickými trendmi a zlepšiť kvalitu štatistických údajov a metód by štatistické orgány mali na vnútroštátnej aj európskej úrovni podporovať silnú, štruktúrovanú a trvalú interdisciplinárnu spoluprácu s akademickými a výskumnými inštitúciami, najmä pri rozvoji novej štatistiky, testovaní nových metód a technológií a podpore inovácií a experimentovania. Na účely nariadenia (ES) č. 223/2009 by vedecké účely mali zahŕňať výskumné činnosti, ako sú technický rozvoj a demonštračné činnosti, základný výskum alebo aplikovaný výskum.
- (26) Vzhľadom na dôveryhodnosť národných štatistických úradov a ich vysokú technickú odbornosť v oblasti správy údajov a metaúdajov, kvality a ochrany údajov by sa členské štáty mali v súlade so zásadou subsidiarity nabádať, aby národným štatistickým úradom prideliť dôležitú úlohu vo vnútroštátnych rámcoch správy údajov vrátane tých stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/868¹⁵, s cieľom podporiť zdieľanie údajov, integráciu a interoperabilitu údajov, opis metaúdajov, zabezpečenie kvality a stanovenie štandardov. V tejto súvislosti by národné štatistické úrady a iné vnútroštátne orgány mali byť zapojené do počiatočného plánovania, ďalšieho rozvoja a ukončenia vedenia administratívnych zdrojov údajov, databáz alebo systémov interoperability. Takéto zapojenie by sa malo v náležitých prípadoch posilniť, aby sa okrem iného zabezpečila konzistentnosť a kvalita údajov a aby sa minimalizovala záťaž spojená s vykazovaním.
- (27) Údaje, ktoré sú v súlade so zákonom dostupné verejnosti a ktoré naďalej zostanú dostupné verejnosti podľa vnútroštátneho práva alebo práva Únie, by sa nemali považovať za dôverné, ak sa používajú na štatistické účely alebo na šírenie štatistiky získanej z takýchto údajov.

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/868 z 30. mája 2022 o európskej správe údajov a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (akt o správe údajov) (Ú. v. EÚ L 152, 3.6.2022, s. 1).

- (28) Aby boli k dispozícii včasnejšie údaje na úrovni Únie, Komisia (Eurostat) by mala mať možnosť šíriť európsku štatistiku členských štátov hneď po jej zverejnení na vnútroštátnej úrovni, a to aj v prípade, že bola zverejnená pred uplynutím lehôt na poskytnutie štatistiky, ktoré sú stanovené v príslušných odvetvových právnych predpisoch Únie.
- (29) Nedostatočná koordinácia môže viesť k neefektívnosti a nekonzistentnosti a problémom týkajúcim sa kvality európskej štatistiky. Inštitúcie a orgány Únie majú pri rozvíjaní nových štatistík vo svojich oblastiach pôsobnosti systematicky konzultovať s Komisiou (Eurostatom) štatistické metodiky a kvalitu údajov. Koordinácia by sa mala rozšíriť aj na iné štatistiky, ktoré majú zásadný význam pre informovanie tvorcov politik a občanov, najmä preto, že kvalita týchto štatistík by mohla poškodiť dobré meno európskej štatistiky.
- (30) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to zmenu právneho rámca pre rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov konzistentnosti a porovnateľnosti ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

- (31) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania nariadenia (ES) č. 223/2009 by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o špecifikovanie naliehavých štatistických opatrení a stanovenie postupu ich vykonávania, vrátane príslušných požiadaviek týkajúcich sa časového rozpätia, periodicity a kvality, ktoré majú uplatňovať tie členské štáty, ktoré sa dobrovoľne zúčastňujú na naliehavých štatistických opatreniach, a postupu predĺženia platnosti týchto naliehavých opatrení, ako aj pokiaľ ide o stanovenie technických aspektov zdieľania údajov medzi štatistickými orgánmi podľa uvedeného nariadenia. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011¹⁶.
- (32) V súlade s článkom 42 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1725 sa konzultovalo s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý vydal 6. septembra 2023 svoje stanovisko.
- (33) Uskutočnili sa konzultácie s Výborom pre ESS,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

¹⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

Článok 1
Zmeny nariadenia (ES) č. 223/2009

Nariadenie (ES) č. 223/2009 sa mení takto:

1. Článok 3 sa mení takto:

a) vkladajú sa tieto body:

„4a. „údaje“ sú všetky digitálne alebo nedigitálne formy aktov, skutočností alebo informácií a všetky kompilácie takýchto aktov, skutočností alebo informácií o sledovaných jednotkách;

4b. „metaúdaje“ sú všetky informácie, ktoré definujú a opisujú údaje a procesy;

4c. „držiteľ údajov“ je právnická alebo fyzická osoba alebo akákoľvek iná entita, ktorá má v súlade s uplatniteľným právom Únie alebo vnútroštátnym právom právo a schopnosť spravovať a sprístupniť údaje získané svojou činnosťou;“;

b) vkladajú sa tieto body:

„5a. „zdroj údajov“ je zdroj poskytujúci údaje, ktoré sú samy osebe alebo v kombinácii s údajmi z iných zdrojov relevantné a nevyhnutné pre rozvoj a tvorbu štatistiky vrátane zisťovaní, sčítaní, administratívnych údajov alebo údajov, ktoré na požiadanie sprístupňujú držiteľia údajov;

5b. „prístup k údajom“ je spracúvanie údajov, ktoré poskytol alebo sprístupnil držiteľ údajov, národným štatistickým úradom alebo iným vnútroštátnym orgánom alebo Komisiou (Eurostatom) v súlade s osobitnými technickými, právnymi alebo organizačnými požiadavkami;“;

c) bod 8 sa nahrádza takto:

„8. „použitie na štatistické účely“ je výhradné použitie na rozvoj, tvorbu a šírenie štatistických výsledkov a analýz štatistickými orgánmi, a to aj na výskumné a vedecké činnosti alebo na stanovenie opôr výberu;“

2. Vkladá sa tento článok:

„Článok 16a

Štatistická reakcia na naliehavé politické potreby v krízových situáciách

1. Komisia (Eurostat) preskúma krízové situácie a môže v prípade potreby prijať naliehavé štatistické opatrenia v súlade s postupmi stanovenými v tomto článku, ak sú splnené obe tieto podmienky:

a) nevyhnutne treba reagovať na naliehavé politické potreby, ktoré vznikajú v dôsledku danej krízovej situácie po aktivovaní existujúcich núdzových mechanizmov v súlade s právnymi aktmi Únie, ako sú vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2018/1993* alebo iné právne akty Únie pre núdzové situácie;

- b) uvedené naliehavé politické potreby nie je možné uspokojiť v rámci európskeho štatistického programu.
2. Naliehavé štatistické opatrenia uvedené v odseku 1 vykonáva Komisia (Eurostat) na úrovni Únie v úzkej spolupráci s národnými štatistickými úradmi a inými vnútroštátnymi orgánmi a môžu zahŕňať:
- a) zostavovanie európskej štatistiky na základe nových zdrojov údajov alebo zberov údajov s prihliadnutím na zaťaženie respondentov a nákladovú efektívnosť pre členské štáty;
 - b) poskytovanie nových štatistických ukazovateľov a poznatkov na základe existujúcich údajov;
 - c) rozvoj metodických usmernení s cieľom zabezpečiť, aby boli štatistiky medzi členskými štátmi postihnutými krízovou situáciou porovnateľné a konzistentné;
 - d) iné koordinované opatrenia na úrovni Únie, ktorých cieľom je poskytnúť včasnú a relevantnú štatistickú reakciu na určitú situáciu.

3. Pri posudzovaní potreby naliehavých štatistických opatrení uvedených v odseku 1 Komisia (Eurostat) bezodkladne informuje Výbor pre ESS, konzultuje s ním a náležite zohľadňuje jeho odborné usmernenia. Naliehavé štatistické opatrenia, ktoré sa majú prijať, podliehajú predchádzajúcemu preskúmaniu Výborom pre ESS. Na tento účel Komisia (Eurostat) poskytne Výboru pre ESS podrobné informácie o opatreniach, ktoré sa majú prijať, ich odôvodnení na základe efektívnosti vynaložených nákladov, prostriedkoch a harmonogramoch na ich uskutočnenie, posúdení zaťaženia respondentov pri zisťovaní a finančnom príspevku Únie na pokrytie prírastkových nákladov, ktoré vzniknú národným štatistickým úradom a iným vnútroštátnym orgánom.
4. Členské štáty sa môžu samostatne a na dobrovoľnom základe rozhodnúť zúčastniť sa na naliehavých štatistických opatreniach uvedených v odseku 1. Tieto naliehavé štatistické opatrenia musia byť relevantné a musia sa týkať naliehavých politických potrieb, ktoré vyplývajú z krízovej situácie v Únii. Pri účasti na naliehavých štatistických opatreniach musia členské štáty dodržiavať dohodnuté spoločné časové rozpätie, periodicitu a požiadavky na kvalitu vnútroštátnych údajov, ktoré sa majú poskytovať Komisii (Eurostatu).
5. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov špecifikovať naliehavé štatistické opatrenia uvedené v odseku 1 tohto článku a stanoviť postup ich vykonávania vrátane príslušného časového rozpätia, periodicity a požiadaviek na kvalitu, ktoré majú uplatňovať členské štáty dobrovoľne sa zúčastňujúce na naliehavom štatistickom opatrení. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 27 ods. 2.

Bez toho, aby boli dotknuté právomoci rozpočtového orgánu, sa národným štatistickým úradom a iným vnútroštátnym orgánom uvedeným v zozname zostavenom podľa článku 5 ods. 2 tohto nariadenia sprístupní finančný príspevok z Programu pre jednotný trh zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/690** a v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046*** na pokrytie dodatočných nákladov vzniknutých pri vykonávaní takýchto naliehavých štatistických opatrení. Uvedené národné štatistické úrady a iné vnútroštátne orgány môžu okrem toho požiadať o podporu z iných uplatniteľných finančných programov Únie v súlade s pravidlami takýchto programov. Členské štáty môžu požiadať aj o podporu z Nástroja technickej podpory zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240****. Výška finančného príspevku podľa tohto pododseku sa stanoví v súlade s pravidlami príslušného programu financovania a v závislosti od dostupnosti finančných prostriedkov, najmä v súlade s pravidlami európskeho štatistického programu.

6. Vykonávacie akty prijaté podľa odseku 5 tohto článku zostávajú v platnosti počas obdobia, ktoré nepresahuje trvanie príslušnej krízovej situácie, a v každom prípade najviac 12 mesiacov. V náležité odôvodnených prípadoch sa toto obdobie môže prostredníctvom vykonávacieho aktu predĺžiť o ďalších 12 mesiacov. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 27 ods. 2.

* Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2018/1993 z 11. decembra 2018 o dojednaniach EÚ o integrovanej politickej reakcii na krízu (Ú. v. EÚ L 320, 17.12.2018, s. 28).

- ** Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/690 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Program pre vnútorný trh, konkurencieschopnosť podnikov vrátane malých a stredných podnikov, oblasť rastlín, zvierat, potravín a krmív a európsku štatistiku (Program pre jednotný trh) a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 99/2013, (EÚ) č. 1287/2013, (EÚ) č. 254/2014 a (EÚ) č. 652/2014 (Ú. v. EÚ L 153, 3.5.2021, s. 1).
- *** Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).
- **** Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240 z 10. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj technickej podpory (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 1).“

3. Článok 17a sa nahrádza takto:

„Článok 17a

Prístup k administratívnym údajom a ich použitie a integrácia na rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky

1. Vnútroštátne verejné a poloverejné subjekty podľa vnútroštátneho práva zodpovedné za administratívne zdroje údajov, databázy, systémy interoperability alebo údaje, ktoré sú relevantné a nevyhnutné pre rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky, umožnia národným štatistickým úradom a iným vnútroštátnym orgánom bezplatný prístup k týmto údajom a príslušným metaúdajom, ich použitie a integráciu, a to včas a s dostatočnou periodicitou a granularitou na účely rozvoja, tvorby a šírenia európskej štatistiky.

2. Národné štatistické úrady a Komisia (Eurostat) sú zapojené do konzultácií, počiatočného návrhu, následného rozvoja a ukončenia vedenia administratívnych zdrojov údajov, databáz alebo systémov interoperability vytvorených a vedených inými orgánmi, pričom sa na nich zúčastňujú, čím sa uľahčuje ďalšie používanie uvedených zdrojov údajov, databáz alebo systémov interoperability na účely tvorby európskych štatistík. Zúčastňujú sa aj na šandardizačných činnostiach, ktoré sa týkajú administratívnych zdrojov údajov, databáz alebo systémov interoperability, ktoré sú významné pre tvorbu európskych štatistík.
- 2a. Na účely tohto nariadenia sa Komisii (Eurostatu) na požiadanie včas umožní prístup k relevantným údajom a metaúdajom z databáz a systémov interoperability, ktoré spravujú orgány a agentúry Únie, a ich použitie a integrácia bez toho, aby boli dotknuté akty Únie, ktorými sa tieto databázy a systémy interoperability zriaďujú, vrátane centrálného úložiska na účely podávania správ a štatistiky (CRRS) zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/817*. Na tento účel Komisia (Eurostat) spolupracuje s príslušnými orgánmi a agentúrami Únie s cieľom určiť požadované individuálne prispôbené údaje a metaúdaje, operačné podmienky použitia údajov a nevyhnutnú fyzickú a logickú ochranu. Ak sú údaje a metaúdaje potrebné na účely európskej štatistiky dostupné len v databázach a systémoch interoperability spravovaných orgánmi a agentúrami Únie, Komisia (Eurostat) môže na požiadanie poskytnúť tieto údaje príslušným národným štatistickým úradom alebo iným vnútroštátnym orgánom zodpovedným za rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky bez toho, aby boli dotknuté akty Únie, ktorými sa tieto databázy a systémy interoperability zriaďujú.

3. Prístup a zapojenie národných štatistických úradov, iných vnútroštátnych orgánov a Komisie (Eurostatu) podľa odsekov 1, 2 a 2a sa obmedzuje na administratívne zdroje údajov, databázy alebo systémy interoperability v rámci ich vlastného systému verejnej správy.
4. Administratívne zdroje údajov, databázy alebo systémy interoperability, ktoré ich majitelia sprístupnia národným štatistickým úradom, iným vnútroštátnym orgánom a Komisii (Eurostatu) s cieľom použiť ich na tvorbu európskych štatistík, sa doplnia relevantnými metaúdajmi.
5. Národné štatistické úrady, iné vnútroštátne orgány a orgány uvedené v odseku 1 stanovujú potrebné mechanizmy spolupráce v súlade s osobitosťami jednotlivých štátov. Uvedené mechanizmy poskytujú národným štatistickým úradom aj možnosť vykonávať kontroly kvality údajov a vytvárať štatistické opory výberu na základe príslušných sprístupnených administratívnych údajov.

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/817 z 20. mája 2019 o stanovení rámca pre interoperabilitu medzi informačnými systémami EÚ v oblasti hraníc a víz a o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008, (EÚ) 2016/399, (EÚ) 2017/2226, (EÚ) 2018/1240, (EÚ) 2018/1726 a (EÚ) 2018/1861 a rozhodnutí Rady 2004/512/ES a 2008/633/SVV (Ú. v. EÚ L 135, 22.5.2019, s. 27).“

4. Vkladajú sa tieto články:

„Článok 17b

Povinnosť súkromných držiteľov údajov sprístupniť údaje na účely rozvoja, tvorby a šírenia európskej štatistiky

1. Bez toho, aby boli dotknuté spravodajské povinnosti, zbery údajov alebo akýkoľvek prístup k údajom stanovené v odvetvových štatistických právnych predpisoch Únie alebo povinnosť držiteľov údajov sprístupniť údaje na základe mimoriadnej potreby v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2854*, národný štatistický úrad alebo Komisia (Eurostat) môžu požiadať súkromného držiteľa údajov, aby bezplatne sprístupnil údaje a príslušné metaúdaje, ak sú požadované údaje nevyhnutne potrebné na účely rozvoja, tvorby a šírenia európskej štatistiky a nemožno ich získať žiadnym iným spôsobom alebo ich opätovné použitie povedie k značnému zníženiu zaťaženia držiteľov údajov a iných podnikov ako respondentov. Komisia môže takéto zbery údajov alebo prístup k údajom zahrnúť do ročného pracovného programu.
2. Národný štatistický úrad môže ako koordinátor národného štatistického systému predložiť žiadosť o údaje súkromnému držiteľovi údajov v mene akéhokoľvek iného vnútroštátneho orgánu, ak sú požadované údaje potrebné pre európsku štatistiku, ktorú rozvíja, zostavuje a šíri uvedený iný vnútroštátny orgán. Národný štatistický úrad a iné vnútroštátne orgány členského štátu spolupracujú s cieľom zabrániť nadmernému zaťaženiu súkromných držiteľov údajov.

3. Národné štatistické úrady a Komisia (Eurostat) spolupracujú a pomáhajú si s cieľom zabrániť nadmernému zaťaženiu súkromných držiteľov údajov a určiť, kto má predkladať žiadosti o údaje. Žiadosť o údaje predkladá súkromnému držiteľovi údajov národný štatistický úrad, pokiaľ sa Komisia (Eurostat) a príslušné národné štatistické úrady nedohodnú, že žiadosť Komisie (Eurostatu) je efektívnejšia, napríklad v prípade súkromných držiteľov údajov pôsobiacich v rámci celej Únie.
4. Komisia (Eurostat) môže po dohode s národnými štatistickými úradmi zriadiť bezpečnú infraštruktúru, ktorej používanie bude dobrovoľné, na uľahčenie ďalšieho zdieľania údajov, ktoré boli sprístupnené v súlade s odsekom 3, s národnými štatistickými úradmi a inými vnútroštátnymi orgánmi.

Bezpečná infraštruktúra uvedená v prvom pododseku je založená na technológiách, ktoré sú osobitne navrhnuté tak, aby boli v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679** a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725***.

5. Ak si údaje požadované národným štatistickým úradom podľa odseku 1 vyžadujú osobitnú službu spracovania, členské štáty môžu súkromnému držiteľovi údajov poskytnúť náhradu za túto osobitnú službu spracovania okrem prípadov, keď vnútroštátne právo bráni národnému štatistickému úradu alebo iným vnútroštátnym orgánom zodpovedným za tvorbu štatistiky v poskytovaní náhrad držiteľom údajov. Ak Komisia (Eurostat) požaduje údaje z dôvodov efektívnosti podľa odseku 3 a je potrebná osobitná služba spracovania, Komisia (Eurostat) navrhne súkromnému držiteľovi údajov primeranú náhradu za túto osobitnú službu spracovania.

6. Tento článok sa nevzťahuje na mikropodniky ani malé podniky vymedzené v článku 2 prílohy k odporúčaniu Komisie 2003/361/ES**** okrem náležite odôvodnených prípadov, keď sú údaje, ktoré majú v držbe takéto mikropodniky alebo malé podniky, v dôsledku svojej povahy a objemu na vnútroštátnej úrovni obzvlášť dôležité pre oficiálnu štatistiku.

Článok 17c

Žiadosti o údaje a podmienky pre sprístupnenie údajov na účely rozvoja, tvorby a šírenia európskej štatistiky

1. Pri žiadaní o údaje v súlade s článkom 17b národné štatistické úrady alebo Komisia (Eurostat):
 - a) špecifikujú, ktoré údaje a metaúdaje sa požadujú;
 - b) špecifikujú štatistickú potrebu, v súvislosti s ktorou sa údaje požadujú v súlade s článkom 17b ods. 1;
 - c) špecifikujú periodicitu, v akej sa majú údaje sprístupňovať, a lehoty, v ktorých sa majú údaje sprístupňovať;
 - d) špecifikujú operačné podmienky týkajúce sa sprístupňovania údajov.

2. Žiadosti o údaje uvedené v odseku 1 sa riadia zásadou minimalizácie údajov a sú primerané štatistickej potrebe, pokiaľ ide o úroveň podrobnosti a objem údajov a periodicitu, v akej sa údaje majú sprístupňovať. Takéto žiadosti sa v zásade týkajú iných ako osobných údajov a len za osobitných okolností sa týkajú osobných údajov z kategórií osobných údajov vymedzených v odvetvových právnych predpisoch.
3. Na základe žiadosti o údaje uvedenej v odseku 1 sa uskutoční dialóg medzi národným štatistickým úradom, iným vnútroštátnym orgánom alebo Komisiou (Eurostatom) a príslušným súkromným držiteľom údajov, aby sa prediskutovali opatrenia potrebné na sprístupnenie údajov na účely rozvoja, tvorby a šírenia európskej štatistiky a aby sa na nich dohodlo, s cieľom uzavrieť dohodu.
4. Ak sa do troch mesiacov od oznámenia žiadosti o údaje uvedenej v odseku 1 nedosiahne žiadna dohoda uvedená v odseku 3 alebo ak súkromný držiteľ údajov nesplní dohodu:
 - a) ak národný štatistický úrad požiadal o údaje, môže súkromnému držiteľovi údajov podať druhú žiadosť o sprístupnenie údajov v stanovenej lehote a súkromný držiteľ údajov potom v uvedenej lehote sprístupní príslušné údaje;

- b) ak Komisia (Eurostat) požiadala o údaje, môže prijať rozhodnutie požadovať od súkromného držiteľa údajov, aby údaje sprístupnil v lehote najmenej 15 kalendárnych dní, a súkromný držiteľ údajov potom sprístupní príslušné údaje Komisii (Eurostatu) v lehote stanovenej v tomto rozhodnutí.

Odsek 1 sa uplatňuje na rozhodnutie uvedené v písm. b) prvého pododseku tohto odseku. Takéto rozhodnutie musí zohľadňovať body, v prípade ktorých prípadne došlo počas dialógu so súkromným držiteľom údajov k zblíženiu názorov. Uvedie sa v ňom aj lehota, v ktorej má súkromný držiteľ údajov predložiť svoju odpoveď, lehota, v ktorej má súkromný držiteľ údajov sprístupniť údaje, pokuty stanovené v odseku 6, ktoré sa môžu uplatniť, ak sa údaje neposkytnú včas, a opravné prostriedky proti rozhodnutiu.

5. Členské štáty prijímú vhodné opatrenia na zabezpečenie účinného presadzovania žiadostí uvedených v odseku 4 písm. a).
6. Komisia prijme vhodné opatrenia na zabezpečenie účinného presadzovania rozhodnutí prijatých v súlade s odsekom 4 písm. b). Uvedené opatrenia môžu zahŕňať uloženie pokút, ak súkromný držiteľ údajov úmyselne alebo z nedbanlivosti neposkytne údaje požadované rozhodnutím uvedeným v odseku 4 písm. b) v stanovenej lehote alebo poskytne nesprávne, neúplné alebo zavádzajúce údaje. Pri stanovovaní výšky pokút Komisia zohľadní povahu, závažnosť, trvanie porušenia a či ide o opakujúcu sa situáciu.

7. Komisia môže prijať rozhodnutia o uložení pokút do jedného roka od uplynutia lehoty na predloženie údajov stanovenej v jej rozhodnutí podľa odseku 4 písm. b), ak súkromný držiteľ údajov nepredloží žiadne údaje, alebo do jedného roka od predloženia nesprávnych, neúplných alebo zavádzajúcich údajov. Pokuty môžu dosiahnuť výšku až 25 000 EUR a v prípade opakujúcej sa situácie do troch rokov až 50 000 EUR. Právomoc Komisie vymáhať rozhodnutia, ktorými sa ukladá pokuta, podlieha premlčacej lehote päť rokov odo dňa, keď sa rozhodnutie stalo právoplatným. Pred prijatím rozhodnutia podľa odseku 6 poskytne Komisia súkromnému držiteľovi údajov možnosť byť vypočutý v súvislosti s predbežnými zisteniami Komisie a opatreniami, ktoré by Komisia mohla na základe uvedených predbežných zistení prijať.

Článok 17d

Preskúmanie rozhodnutí, ktorými sa ukladajú pokuty, Súdnym dvorom Európskej únie

Podľa článku 261 Zmluvy o fungovaní Európskej únie má Súdny dvor Európskej únie neobmedzenú právomoc preskúmať rozhodnutia, ktorými Komisia uložila pokuty. Uloženú pokutu môže zrušiť, znížiť alebo zvýšiť.

Článok 17e

Povinnosti národných štatistických úradov, iných vnútroštátnych orgánov a Komisie (Eurostatu) pri použití údajov sprístupnených súkromnými držiteľmi údajov na účely rozvoja, tvorby a šírenia európskej štatistiky

1. Národné štatistické úrady a Komisia (Eurostat) používajú údaje sprístupnené na rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky v súlade s článkom 17b:
 - a) výlučne na štatistické účely;
 - b) v súlade so štatistickými zásadami stanovenými v článku 2 ods. 1; a
 - c) v súlade s povinnosťou nezdieľať údaje mimo ESS, pokiaľ súkromný držiteľ údajov so zdieľaním uvedených údajov nesúhlasil.
2. Národné štatistické úrady a Komisia (Eurostat) zavedú primerané záruky týkajúce sa spracúvania osobných údajov na štatistické účely v súlade s článkom 89 nariadenia (EÚ) 2016/679 a článkom 13 nariadenia (EÚ) 2018/1725, najmä s cieľom zabezpečiť súlad so zásadou pseudonymizácie údajov.
3. Národné štatistické úrady a Komisia (Eurostat):
 - a) prijímú vhodné opatrenia na ochranu štatistickej dôvernosti a obchodných tajomstiev;

- b) zavedú, pokiaľ je spracúvanie osobných údajov nevyhnutne potrebné, technické a organizačné opatrenia, ktorými sa zaručia práva a slobody dotknutých osôb.
4. Odseky 1 a 3 tohto článku sa vzťahujú na akýkoľvek iný vnútroštátny orgán, ktorý dostal údaje na základe žiadosti predloženej v jeho mene národným štatistickým úradom v súlade s článkom 17b ods. 2.

Článok 17f

Zdieľanie údajov, ktoré nemajú dôverný charakter, v ESS a medzi ESS a ESCB

1. Údaje, ktoré nemajú dôverný charakter, sa zdieľajú, v prípade potreby a ak sú k dispozícii v agregovanej podobe, na požiadanie medzi národnými štatistickými úradmi, z ich vlastnej iniciatívy alebo v mene akéhokoľvek iného vnútroštátneho orgánu, a medzi národnými štatistickými úradmi a Komisiou (Eurostatom) výlučne na štatistické účely a na zlepšenie kvality európskej štatistiky.
2. Zdieľanie údajov, ktoré nemajú dôverný charakter, vrátane údajov, ktoré sprístupnili súkromní držiteľia údajov, medzi ESS a ktorýmkoľvek členom ESCB sa uskutočňuje na požiadanie, v prípade potreby a ak sú údaje dostupné v súhrnnej forme v oblastiach spoločnej zodpovednosti alebo spoločného záujmu a ak sa údaje používajú výlučne na štatistické účely a na zlepšenie kvality európskej štatistiky, ktorú rozvíja a zostavuje daný člen ESCB.

3. Komisia (Eurostat) zriadi bezpečnú infraštruktúru na uľahčenie zdieľania údajov podľa tohto článku a národné štatistické úrady a v relevantných prípadoch iné vnútroštátne orgány alebo členovia ESCB môžu túto bezpečnú infraštruktúru na zdieľanie údajov dobrovoľne používať.
4. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví technické aspekty zdieľania údajov medzi štatistickými úradmi uvedenými v tomto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 27 ods. 2.

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2854 z 13. decembra 2023 o harmonizovaných pravidlách týkajúcich sa spravodlivého prístupu k údajom a ich používania, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/2394 a smernica (EÚ) 2020/1828 (akt o údajoch) (Ú. v. EÚ L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj>).

** Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

*** Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

**** Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).“

5. Vkladá sa táto kapitola:

„Kapitola IIIa

Rozvoj európskej štatistiky

Článok 17g

Štatistika v procese rozvoja

1. Národné štatistické úrady, iné vnútroštátne orgány a Komisia (Eurostat) sa usilujú neustále inovovať a rozvíjať nové štatistické výstupy a poznatky na základe všetkých dostupných zdrojov údajov a využívať najmodernejšie technológie s cieľom integrovať ich do pravidelnej tvorby európskej štatistiky. Komisia (Eurostat) môže na tento účel v úzkej spolupráci s Výborom pre ESS iniciovať rozvoj nových štatistických výstupov a poznatkov v rámci ESS. Tieto štatistické výstupy a poznatky sa môžu zahrnúť do ročného pracovného programu a vykonávať sa prostredníctvom individuálnych štatistických opatrení uvedených v článku 14 ods. 1.
2. Štatistika v procese rozvoja nemusí spĺňať všetky kritériá kvality stanovené v článku 12 ods. 1.
3. Komisia (Eurostat) môže so súhlasom národných štatistických úradov alebo iných vnútroštátnych orgánov šíriť európsku štatistiku v procese rozvoja a výslovne uvedie, že táto štatistika je v procese rozvoja. Národné štatistické úrady a iné vnútroštátne orgány môžu takisto šíriť európsku štatistiku v procese rozvoja, ktorú vytvorili.“

6. V článku 18 sa dopĺňa tento odsek:

„4. Komisia (Eurostat) môže šíriť európsku štatistiku, ktorú už členské štáty zverejnili na vnútroštátnej úrovni pred lehotami stanovenými v príslušných odvetvových právnych predpisoch, za predpokladu, že táto štatistika je v súlade s príslušným vymedzením pojmov a klasifikáciou.“

7. V článku 21 sa odseky 1 a 2 nahrádzajú takto:

„1. Zasielanie dôverných údajov z orgánu Európskeho štatistického systému, ako je uvedený v článku 4, ktorý údaje zozbieral, inému orgánu Európskeho štatistického systému sa povoľuje za predpokladu, že je potrebné na účinný rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky alebo na zvýšenie jej kvality. Ak sa údaje zasielajú Komisii (Eurostatu), je potrebný súhlas národného štatistického úradu alebo iného vnútroštátneho orgánu, ktorý tieto údaje poskytol.

2. Zasielanie dôverných údajov medzi orgánom Európskeho štatistického systému, ktorý údaje zozbieral, a členom ESCB sa povoľuje za predpokladu, že je potrebné na účinný rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky alebo na zvýšenie jej kvality v rámci príslušných oblastí pôsobnosti Európskeho štatistického systému a ESCB, a za predpokladu, že je táto potreba zdôvodnená. Ak sa údaje zasielajú Komisii (Eurostatu), je potrebný súhlas národného štatistického úradu alebo iného vnútroštátneho orgánu, ktorý tieto údaje poskytol.“

8. Článok 23 sa nahrádza takto:

„Článok 23

Prístup k dôverným údajom na účely výskumu

Prístup k dôverným údajom vrátane údajov, ktoré sprístupnili súkromní držitelia údajov, ktoré umožňujú len nepriamu identifikáciu štatistických jednotiek, môže poskytnúť Komisia (Eurostat) alebo národné štatistické úrady alebo iné vnútroštátne orgány v rámci svojich príslušných oblastí pôsobnosti výskumným pracovníkom, ktorí na vedecké účely vykonávajú štatistické analýzy. Ak sa údaje zasielajú Komisii (Eurostatu), je potrebný súhlas národného štatistického úradu alebo iného vnútroštátneho orgánu, ktorý tieto údaje poskytol.

Komisia stanoví prostredníctvom vykonávacích aktov mechanizmy, pravidlá a podmienky prístupu na úrovni Únie. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 27 ods. 2.

Na účely tohto nariadenia výskumné účely zahŕňajú výskumné činnosti, ako sú technický rozvoj a demonštračné činnosti, základný výskum a aplikovaný výskum.“

9. Článok 25 sa nahrádza takto:

„Článok 25

Verejne dostupné údaje

Údaje, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi dostupné verejnosti a ktoré naďalej zostanú dostupné verejnosti podľa vnútroštátneho práva alebo práva Únie, sa nepovažujú za dôverné, ak sa používajú na štatistické účely alebo na šírenie štatistiky získanej z takýchto údajov. Takéto údaje zahŕňajú najmä údaje o kľúčových atribútoch jednotlivých spoločností uvedených vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2023/138*.

* Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/138 z 21. decembra 2022, ktorým sa stanovuje zoznam konkrétnych súborov údajov s vysokou hodnotou a podmienky ich uverejňovania a opakovaného použitia (Ú. v. EÚ L 19, 20.1.2023, s. 43).“

10. Do kapitoly VI sa vkladá tento článok:

„Článok 26a

Príspevok k vnútroštátnym rámcom správy údajov

1. V súlade so zásadou subsidiarity môžu národné štatistické úrady na vnútroštátnej úrovni prevziať funkcie stanovené vo vnútroštátnych rámcoch správy údajov s cieľom podporiť integráciu a interoperabilitu údajov, opis metaúdajov, zabezpečenie kvality a stanovenie noriem, zdieľanie údajov a opätovné použitie údajov, a okrem toho môžu prevziať aj iné úlohy a funkcie stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/868*.

2. Vykonávanie funkcií uvedených v odseku 1 tohto článku národnými štatistickými úradmi je zlučiteľné s vykonávaním štatistických funkcií vykonávaných v súlade so štatistickými zásadami stanovenými v článku 2 ods. 1.

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/868 z 30. mája 2022 o európskej správe údajov a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (akt o správe údajov) (Ú. v. EÚ L 152, 3.6.2022, s. 1).“

11. Vkladá sa tento článok:

„Článok 27a

Hodnotenie a preskúmanie

Do ... [päť rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto pozmeňujúceho nariadenia]

Komisia vykoná hodnotenie tohto nariadenia a Európskemu parlamentu a Rade predloží správu s hlavnými zisteniami. V uvedenom hodnotení predovšetkým posúdi:

- a) štatistickú reakciu na krízovú situáciu podľa článku 16a;
- b) povinnosť súkromných držiteľov údajov umožniť použitie ich údajov na účely európskej štatistiky v súlade s článkami 17b, 17c, 17d a 17e;
- c) zdieľanie údajov v ESS podľa článku 17f;
- d) rozvoj európskej štatistiky podľa kapitoly IIIa.“

Článok 2
Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu

Za Európsky parlament
predsedníčka

Za Radu
predseda/predsedníčka